

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหา

โรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564)

Development of Thailand National Strategic Plan for Emerging Infectious Disease
(2017-2021)

วิรงรอง แก้วสมบุญ* ศศ.ม.

Wirongrong Keawsomboon* M.Ed.

สุธิดา วรโชติธนนัน* วท.ม.

Suthida Worachotanan* M.Sc.

คัตคนางค์ ศรีพัฒนพิพัฒน์* วท.บ.

Kadkanang Sripatthanapipat* B.Sc.

รุจิรา หมั่นทอง* บธ.ม.

Rujira Muenthong* M.B.A.

กษมา นับถิณี* วท.บ.

Kasama Nubthuedee* B.Sc.

เชมพรพรช บุญโญ** สพ.บ.

Kemapat Boonyo** D.V.M.

สรยา ศิริเพชร*** สพ.บ.

Sorraya Siriphet*** D.V.M.

*สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่

*Bureau of Emerging Infectious Diseases,

กรมควบคุมโรค

Department of Diseases control

**สำนักป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

**Bureau of Diseases Control and Veterinary Service,

กรมปศุสัตว์

Department of Livestock Development

***กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

***Department of National Parks,

Wildlife and Plant Conservation

บทคัดย่อ

แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564) ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ รวมทั้งจัดทำและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกัน ควบคุม และแก้ไขสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ตลอดจนการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานต่อเนื่องจากแผนยุทธศาสตร์ฉบับเดิม คณะทำงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกัน และแก้ไขปัญหาระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564) ได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564) โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมฯ ฉบับดังกล่าว ได้ดำเนินการตามกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในรูปแบบแผนแม่บท ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์กรอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญระดับชาติที่เกี่ยวข้อง กรอบการดำเนินงานตามพันธะสัญญาระหว่างประเทศ กรอบการดำเนินงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการทบทวนปัญหาที่เกี่ยวข้องจากการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกัน และแก้ไขปัญหาระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่

ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2556-2559) ผสมกับผลการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ของระบบเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดติดต่ออุบัติใหม่ของประเทศไทย ซึ่งได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เทคนิค SWOT analysis อันประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง (strength-S) การวิเคราะห์จุดอ่อน (weakness-W) การวิเคราะห์โอกาส (opportunity -O) และการวิเคราะห์ภัยคุกคาม (threat-T) ขององค์กร รวมทั้งผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย และการกำหนดกลยุทธ์ ใช้กลไกของ TOWS (Dynamic of TOWS) กล่าวคือ เป็นกลไกในการนำเอาปัจจัยแวดล้อมภายใน ซึ่งได้แก่ จุดแข็งหรือจุดอ่อน มาจับคู่กับปัจจัยแวดล้อมภายนอก ซึ่งได้แก่ โอกาสหรือภาวะคุกคาม เพื่อกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564) ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ 5 พันธกิจ โดยกำหนดยุทธศาสตร์ชั้น 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การพัฒนาระบบเตรียมความพร้อมสำหรับภัยพิบัติฉุกเฉินด้านสาธารณสุข (2) การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน รักษา และควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว (3) การพัฒนาระบบการสื่อสารความเสี่ยงและประชาสัมพันธ์โรคติดต่ออุบัติใหม่ (4) การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ (5) การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคมและภาคเอกชน ในการป้องกันควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ และ (6) การส่งเสริมการจัดการความรู้ การวิจัยและพัฒนา ในแต่ละยุทธศาสตร์ได้กำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก กลยุทธ์หลัก มาตรการ และแนวทางการดำเนินงาน (แนวทางปฏิบัติ) ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในครั้งนี้พบว่า มีจุดแข็งคือ ผู้เข้าร่วมประชุมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทุกขั้นตอน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมรับรู้ (ได้รับการถ่ายทอด) แผนกลยุทธ์ เกิดแผนปฏิบัติการต่างๆ เกิดขึ้นตามมา ผู้ร่วมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งระดับเขตและระดับจังหวัด ที่เป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ทำให้ได้แผนยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุม ส่วนจุดอ่อนได้แก่ ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้จำกัดเฉพาะองค์กร ขาดความเชื่อมโยงและความเข้าใจในการทำงาน เวลาในการทำกระบวนการกลุ่มน้อยเกินไป ทำให้มีการเร่งรีบในการเร่งระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อสรุป กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมอบรมยังขาดภาครัฐ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ภาคประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อจะได้รองรับการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น วิทยากรกระบวนการ (facilitator) ยังมีบางส่วนที่มีประสบการณ์ในการเป็น Fa น้อย ทำให้ควบคุมกลุ่มได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ต้องใช้เวลาในการดึงผู้เข้าร่วมประชุมกลับมายังประเด็นของตน ขาดบุคลากรที่เคยทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับเดิมมานำเสนอข้อมูลและมาร่วมคิดหรือถ่ายทอดข้อมูล

Abstract

The National Strategic Plan for Emerging Infectious Disease (2017-2021), abbreviated as “NSP-EID”, which has been approved by the Cabinet on December 7, 2016 aims to formulate and develop a proper national policy and strategies for the prevention and control of emerging infectious diseases in Thailand in conforming with the present situation as well as to promote the integration among all related sectors including government, private sectors, state enterprises, local administrative organizations, and others. Additionally, the NSP-EID will be served as a framework for all concerned organizations to carry on the work coherently from the previous plan. In order to compile the formulation of the National Strategic Plan on Emerging Infectious Disease (2017-2021), the working committee with the participation of all related sectors mentioned above had come up with the master plan prepared under the strategic planning process in

compliance with other national strategies, laws, and the commitments made under concerned international cooperation framework. The assessment of the previous NSP-EID, the 3rd plan (2013–2016), as well as the result of the analysis of internal and external environmental factors of the National EID system gained from the workshops were reviewed and taken into consideration using SWOT analysis technique. Other methods used included the hearing from the stakeholders and the TOWS Matrix (Dynamic of TOWS). The NSP-EID (2017–2021) consists of 5 missions with 6 strategies, namely, (1) Strengthen the preparedness and response system for public health emergency and disaster, (2) Develop and strengthen the surveillance, prevention, treatment, and control systems on emerging infectious disease under “One Health” concept, (3) Enhance risk communication and public relation system on emerging infectious diseases, (4) Strengthen international cooperation (5) Strengthen participation of community and private sectors in emerging infectious diseases prevention and control and (6) Promote knowledge management along with research and development. Each strategy clearly consists of goals, key performance indicators–KPIs, tactics, measures, and regulations.

คำสำคัญ

แผนยุทธศาสตร์, การเตรียมความพร้อม,
โรคติดต่ออุบัติใหม่

Key words

strategy plan, preparedness,
emerging diseases

บทนำ

โรคติดต่ออุบัติใหม่ ตามนิยามขององค์การอนามัยโลก หมายถึง โรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อใหม่ โรคติดต่อที่พบในพื้นที่ใหม่ โรคติดต่ออุบัติซ้ำ เชื้อก่อโรคที่ดื้อต่อยาต้านจุลชีพ และเหตุการณ์จูงใจกระทำของมนุษย์ด้วยสารชีวภาพ

การเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่เป็นผลจากปัจจัยหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร การเปลี่ยนแปลงของเชื้อโรค การขยายที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดการติดต่อยาปฏิชีวนะ การเปลี่ยนแปลงด้านวิถีชีวิต และพฤติกรรมของมนุษย์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการรวบรวมธรรมชาติและระบบนิเวศวิทยา การเดินทางที่สะดวก ทำให้โรคแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีส่วนทำให้เกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่ขึ้นมาอย่างมากมาย

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ได้เกิดการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ขึ้นทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง ทั้งโรคติดต่อชนิดใหม่ที่เกิดขึ้นจากการระบาดในคน

หรือโรคติดต่อที่พบในพื้นที่ใหม่ รวมทั้งโรคที่เพิ่งเคยค้นพบการติดเชื้อในสัตว์ แล้วมีแนวโน้มที่ติดต่อมายังคน เช่น พบผู้ป่วยโรคติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือโรคซาร์ส ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2546 พบการระบาดของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีก ในหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งมีการค้นพบเชื้อสายพันธุ์ใหม่ๆ ที่มีโอกาสติดต่อมาถึงมนุษย์ได้ ระหว่างปี พ.ศ. 2547–2558 การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ (H1N1) 2009 หรือไข้หวัดใหญ่ 2009 ในปี พ.ศ. 2552 ทำให้มีผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า ในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก ในปี 2559 ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2555–2558 ได้พบการระบาดของโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลางหรือโรคเมอร์สในภูมิภาคตะวันออกกลาง รวมถึงมีผู้ป่วยเดินทางเข้ามาในประเทศไทย และล่าสุดในปี 2558 พบการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสซิกาในทวีปอเมริกาใต้ และประเทศในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาแคริบเบียน และในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ใช้เชื้อโรคไปในทางที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชุมชน หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงประเทศ⁽⁴⁾

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการสาธารณภัยในปัจจุบัน ซึ่งได้กำหนดขอบเขตการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ครอบคลุมสาธารณภัยทุกประเภท กำหนดให้มีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับต่างๆ เพื่อวางแผนทาง มาตรการ ตั้งแต่ช่วงก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ เน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกภาคส่วน⁽⁵⁾ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคที่เป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพประชาชน สร้างระบบเตรียมพร้อมรับมือกับโรคติดต่ออันตราย มีการดำเนินงาน 4 ระบบ คือ ระบบป้องกันโรค ระบบตรวจสอบ ระบบควบคุมโรค และระบบสนับสนุนบริหารจัดการ รวมทั้งพัฒนาทุกจังหวัดให้สามารถเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ⁽⁶⁾ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 บัญญัติขึ้นเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์ และการส่งเสริมให้มีการเลี้ยง การจัดการเกี่ยวกับสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่ปราศจากโรค กำหนดให้เจ้าของสัตว์ปฏิบัติตามระบบการป้องกันและควบคุมโรคระบาด ประกาศชนิดโรค ชนิดสัตว์ การประกาศเขตเกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ การควบคุมเคลื่อนย้ายการดำเนินการต่างๆ เพื่อป้องกันและควบคุมโรคกับสัตว์หรือซากสัตว์⁽⁷⁾

การอนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ การควบคุม ป้องกันการล่าสัตว์ป่า เป็นการลดปัจจัยการแพร่เชื้อโรคจากสัตว์ป่ามาสู่คน⁽⁸⁾ ยาต้านจุลชีพใช้ในการป้องกันและรักษาโรคที่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียในมนุษย์ และใช้ป้องกันและรักษาโรคในทางสัตวแพทย์ และการเกษตร จึงมีความสำคัญต่อสุขภาพสัตว์ พืช ห่วงโซ่การผลิตอาหาร และเศรษฐกิจในภาพรวมประเทศ แผนยุทธศาสตร์การจัดการดื้อยาต้านจุลชีพประเทศไทย เน้นการแก้ไขปัญหาการดื้อยาต้านจุลชีพเป็นการเฉพาะ โดยมีกรอบในการจัดการกับปัญหาการดื้อยาต้านจุลชีพ

อย่างบูรณาการ โดยการกำหนดการป่วย การตาย จากเชื้อดื้อยา และผลกระทบเศรษฐกิจลดลง การใช้ยาต้านจุลชีพสำหรับมนุษย์และสัตว์ลดลงร้อยละ 20-30⁽⁹⁾ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในปัจจุบัน ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เช่น วงจรชีวิตของสัตว์พาหะนำโรค ความคงทนและการเผยแพร่กระจายเชื้อโรคเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อการเกิดโรคใหม่ๆ หรือการเกิดโรคในพื้นที่ใหม่มากขึ้น⁽¹⁰⁾

ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นแผนพัฒนาประเทศ ระยะ 5 ปี มุ่งสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มุ่งเตรียมความพร้อม และวางรากฐานในการยกระดับประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ เน้นเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน ในแนวทางที่ 4.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคระบาด และสถานการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุขอื่นๆ โดยมีสาระสำคัญ ให้มีความพร้อมในการติดตาม วิเคราะห์ และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ เพื่อเตรียมการรับมือ รวมทั้งการดำเนินการต่างๆ เพื่อหยุดยั้งฉุกเฉิน หรือกู่สถานการณ์ที่รุนแรงเกี่ยวกับโรคระบาด และสถานการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุขอื่นๆ ให้กลับสู่สภาวะปกติ ภายในระยะเวลาที่สั้นที่สุด อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการป้องกันยับยั้งไม่ให้เกิดโรคและภัยสุขภาพแพร่กระจายออกไปในวงกว้าง และไม่เกิดความเสียหายแก่ชีวิต เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการฟื้นฟูภายหลังเหตุการณ์ให้กลับสู่สภาวะปกติ⁽¹¹⁾

กฎอนามัยระหว่างประเทศ เป็นการจัดการฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ มาตรการควบคุมโรคบริเวณช่องทางเข้า-ออกระหว่างประเทศ ทั้งทางบก เรือ อากาศ⁽¹²⁾ และใช้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียวที่เป็นระบบสุขภาพที่บูรณาการ ทั้งสุขภาพคน สุขภาพสัตว์ สุขภาพสัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อม ที่จะส่งเสริมให้เกิดการ

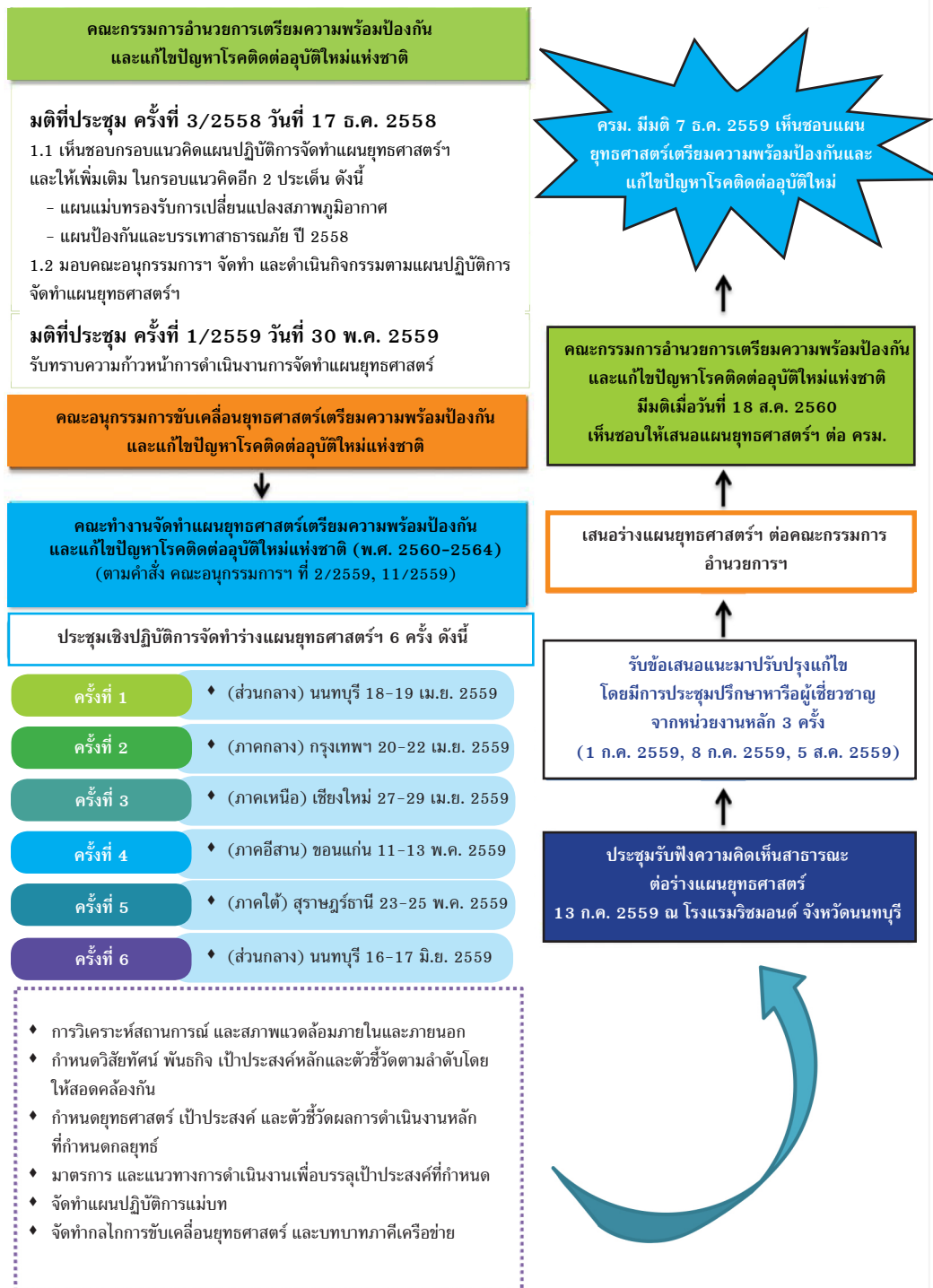
ทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ และเอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีของทุกชีวิต⁽¹³⁾ วาระความมั่นคงด้านสุขภาพโลก สนับสนุนให้ประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลกเร่งรัดการพัฒนาสมรรถภาพตาม IHR ด้านโรคติดต่อ และโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน โดยใช้หลักดังนี้ (1) ป้องกันการระบาดของโรคที่สามารถป้องกันได้ (2) ตรวจจับภัยคุกคามให้ได้โดยเร็ว และ (3) ตอบโต้ภัยคุกคามอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความมั่นคงจากภัยคุกคามจากโรคติดต่อและโรคติดต่ออุบัติใหม่⁽¹⁴⁾

ยุทธศาสตร์โรคติดต่ออุบัติใหม่ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมฉุกเฉินด้านสาธารณสุข การเฝ้าระวัง การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองต่อภัยพิบัติด้านสาธารณสุข ด้านห้องปฏิบัติการ โรคจากสัตว์สู่คน การป้องกันดูแลสุขภาพ การสื่อสารความเสี่ยง การแจ้งเตือนในระดับภูมิภาค และการติดตามประเมินผล⁽¹⁵⁾ ข้อกำหนดด้านสุขภาพสัตว์ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยสัตว์ และความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงร่วมกัน ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเข้าสู่ประเทศ ผู้นำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์⁽¹⁶⁾ เพื่อใช้เป็นข้อมูลนำเข้าในการประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำยุทธศาสตร์

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการแม่บทเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) มีกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ดังนี้ [1] การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์สภาพ

แวดล้อมภายใน และ (2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก [2] การจัดวางทิศทางขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย (1) การกำหนดวิสัยทัศน์ (2) การกำหนดภารกิจ (3) การกำหนดเป้าประสงค์ขององค์การ (4) การกำหนดวัตถุประสงค์ (5) การกำหนดดัชนีชี้วัดผลงานระดับองค์การ (6) การกำหนดยุทธศาสตร์ [3] การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เป็นการดำเนินการเพื่อให้ยุทธศาสตร์ที่ได้ถูกกำหนดขึ้น มีความเป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้จริง อันจะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าประสงค์ขององค์การ โดยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์นั้น ประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามขององค์การ หรือที่มักนิยมเรียกกันว่า การทำ SWOT analysis⁽¹⁷⁾ อันประกอบไปด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง การวิเคราะห์จุดอ่อน การวิเคราะห์โอกาส และการวิเคราะห์ภัยคุกคามขององค์การ (2) การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (3) การกำหนดวัตถุประสงค์ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบและหน่วยงานสนับสนุน (4) การกำหนดดัชนีชี้วัดผลงานระดับองค์การและระดับหน่วยงาน (5) การกำหนดยุทธวิธี หรือแผนงานในการปฏิบัติ (6) การกำหนดเป้าหมายของแต่ละกิจกรรม พร้อมกับดัชนีชี้วัดผลงานระดับแผนปฏิบัติการ ตลอดจนการจัดทำแผนปฏิบัติการแม่บท การจัดทำกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และการพัฒนาศักยภาพทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว ตามลำดับ จำนวน 6 ครั้ง ดังนี้ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในส่วนกลาง 2 ครั้ง และในส่วนภูมิภาค 6 ครั้ง (ภาพที่ 1)

**ขั้นตอนกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกัน
และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564**

กลุ่มเป้าหมายที่ร่วมดำเนินการ

1. คณะทำงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564)

2. หน่วยงานภูมิภาคที่เกี่ยวข้องตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ประกอบด้วย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-13 ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 1-13 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด/เขต เขตพื้นที่อนุรักษ์ประชาสัมพันธ์จังหวัด และหน่วยงานของกรมต่างๆ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นต้น

3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ซึ่งทั้ง 3 กลุ่ม จะอยู่ในกระบวนการกลุ่มที่จะมีการดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้วางไว้

ผลการจัดทำ

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการทั้ง 6 ครั้ง และจากการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ (พ.ศ. 2560-2564) ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยสามารถป้องกันควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ทันท่วงที เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ โดยการบริหารจัดการแบบบูรณาการ การจัดการความรู้ และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน”

พันธกิจ

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบเตรียมความพร้อมเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ และภัยพิบัติฉุกเฉินด้านสาธารณสุข ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียวให้มีประสิทธิภาพ ทันท่วงทีสถานการณ์

และเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ

2. พัฒนาระบบการสื่อสารความเสี่ยง เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยพิบัติฉุกเฉิน ให้ถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

3. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเตรียมความพร้อมเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ และภัยพิบัติฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

4. สร้างการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนทุกระดับ

5. เสริมสร้างระบบการจัดการความรู้ การวิจัย และพัฒนาด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ให้เข้มแข็ง สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์หลัก

ประเทศไทยสามารถลดการป่วย การตาย และลดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่

ตัวชี้วัดแผนยุทธศาสตร์

1. อัตราการป่วย การตาย อันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ลดลง

2. อัตราผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ลดลง

3. ร้อยละของจังหวัดที่มีระบบการเตรียมความพร้อมสำหรับภัยพิบัติฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

4. ระบบเฝ้าระวังโรคติดต่ออุบัติใหม่ สามารถตรวจพบโรคติดต่ออุบัติใหม่ และสามารถควบคุมการแพร่กระจายของโรคติดต่ออุบัติใหม่ในประเทศได้อย่างรวดเร็ว ภายในระยะต้นของการระบาด

5. ร้อยละของประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการป้องกันควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่

6. จำนวนภาคีเครือข่ายจากภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบเตรียมความพร้อมสำหรับภัยพิบัติฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบเฝ้าระวังป้องกัน รักษา และควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบการสื่อสารความเสี่ยงและประชาสัมพันธ์โรคติดต่ออุบัติใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคมและภาคเอกชน ในการป้องกันควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริมการจัดการความรู้ การวิจัยและพัฒนา

ผลลัพธ์ที่ได้

1. ได้แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564) และแผนปฏิบัติการแม่บท

2. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการแม่บทเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564)

3. เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่

4. เกิดการเรียนรู้ขั้นตอนในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564)

5. เกิดกลไกการขับเคลื่อนและความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในการนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และมีกลไกการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

วิจารณ์และสรุป

ประเทศไทยให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่โดยมีการใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบประสานความร่วมมือในการดำเนินงาน ในระยะที่ผ่านมา มีแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ต่อเนื่องกันมา 3 ฉบับ แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564) ฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานต่อเนื่องจากแผนยุทธศาสตร์ฉบับเดิม ซึ่งได้ตั้งคณะทำงานขึ้นดำเนินการ ด้วยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ได้ศึกษาทบทวน นำสาระสำคัญของกฎหมาย แผน และกรอบความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์นี้ด้วย ในแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564) กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยสามารถป้องกันควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ทันการณ์ เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ โดยการบริหารจัดการแบบบูรณาการ การจัดการความรู้ และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน” และมีสาระสำคัญประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้ (1) การพัฒนาระบบเตรียมความพร้อมสำหรับภัยพิบัติฉุกเฉินด้านสาธารณสุข (2) การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน รักษา และควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว (3) การพัฒนาระบบการสื่อสารความเสี่ยงและประชาสัมพันธ์โรคติดต่ออุบัติใหม่ (4) การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ (5) การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคมและภาคเอกชน ในการป้องกันควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ (6) การส่งเสริมการจัดการความรู้ การวิจัยและพัฒนา ซึ่งแต่ละยุทธศาสตร์ได้กำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ มาตรการ และแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมในครั้งนี้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ทำให้พบว่า จุดแข็งคือ

1. ผู้เข้าร่วมประชุมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์สถานการณ์ หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร การวิเคราะห์ศักยภาพ หรือสภาพแวดล้อมภายในองค์กร รวมถึงการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ภาวะคุกคาม หรือข้อจำกัดขององค์กร (SWOT analysis) ตลอดจนสาระสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์

2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมรับรู้ (ได้รับการถ่ายทอด) แผนกลยุทธ์ ซึ่งการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติการนั้น จะกระทำกันในรูปแบบของแผนงาน/กิจกรรม/โครงการ ที่จะดำเนินการในระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ และที่จะดำเนินการจำแนกเป็นรายปี โดยการถ่ายทอดจะเริ่มจากการถ่ายทอดเป้าหมาย เป้าประสงค์ และเป้าหมายผลผลิตไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ ถ่ายทอดกลยุทธ์ไปสู่แผนงาน/กิจกรรม/โครงการ ที่จะดำเนินการให้บรรลุกลยุทธ์ และถ่ายทอดแผนงาน/กิจกรรม/โครงการ ไปสู่ทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุผลตามแผนงาน/กิจกรรม/โครงการ

3. เกิดแผนปฏิบัติการต่าง ๆ เกิดขึ้นตามมา เช่น แผนการปฏิบัติงาน แผนบริหารและพัฒนาบุคลากร แผนวัสดุครุภัณฑ์ และแผนการใช้จ่าย ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับแต่ละหน่วยงานที่จะพิจารณาและวิเคราะห์ว่า จะจัดทำแผนปฏิบัติการด้านใดบ้าง

4. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียลงมือดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ซึ่งเห็นได้ว่า ในแผนที่วางไว้สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนดหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคหรือต้องการสิ่งสนับสนุน หรือความร่วมมือเพิ่มเติมจากเครือข่ายมากน้อยเพียงใด

5. วิทยาการให้ความรู้ได้ชัดเจน

6. ผู้ร่วมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งระดับเขตและระดับจังหวัด

ที่เป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ทำให้ได้แผนยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมจุดอ่อนที่พบในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

1. ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้จำกัดเฉพาะองค์กร ขาดความเชื่อมโยงและความเข้าใจในการทำงานตามโครงสร้างของแผนงาน ทำให้เป็นข้อจำกัดของข้อสรุปที่ได้จากการระดมความคิดเห็น

2. เวลาในการทำกระบวนการกลุ่มน้อยเกินไป ทำให้มีการเร่งรีบในการระดมความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อสรุป

3. กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมอบรมยังขาดภาคีรัฐ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ภาคประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อจะได้รองรับการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

4. วิทยากรกระบวนการ (facilitator) ผู้รับผิดชอบในการจัดรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ของกลุ่ม ต้องกระตุ้นให้ทีมเกิดการวางแผน ให้เกิดการคิดที่เป็นระบบ มีอิสระทางความคิด และสามารถสื่อสารทำความเข้าใจกันอย่างตรงไปตรงมา และใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมพบว่า ยังมีบางส่วนที่มีประสบการณ์ในการเป็น FA น้อย ทำให้ควบคุมกลุ่มไม่ได้ ทำให้ต้องใช้เวลาในการดึงผู้เข้าร่วมประชุมกลับมายังประเด็นของตน

5. ขาดบุคลากรที่เคยทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับเดิมมาแนะนำเสนอข้อมูล และมาร่วมคิดหรือถ่ายทอดข้อมูล

ซึ่งถ้าได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ฉบับต่อไป วิธีการนี้ยังเป็นวิธีการที่ดีวิธีการหนึ่งที่จะทำต่อไป แต่ควรที่จะเพิ่มกลุ่มเป้าหมายตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นและจัดหาวิทยากรกระบวนการที่มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น และอาจจะต้องเพิ่มวันในการจัดทำกระบวนการกลุ่มให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลให้มากที่สุด

สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ จะต้องดำเนินการโดยความร่วมมืออย่างกว้างขวางของทุกภาคส่วน จึงต้องกำหนดกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประสานความร่วมมือและ

ประสานการปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผลและรายงานผล เป็นที่คาดหวังว่า เมื่อทุกส่วนราชการและหน่วยงานในภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ฯ โดยจัดทำแผนปฏิบัติงาน และดำเนินงานตามแผนในส่วนที่แต่ละฝ่ายมีความรับผิดชอบ อย่างเป็นรูปธรรม เพิ่มกำลังความสามารถ โดยมีการบริหารจัดการแบบบูรณาการ ผลิตความร่วมมืออย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างศักยภาพ เสริมความพร้อมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ ย่อมจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความมั่นคงด้านสุขภาพของประชาชน ซึ่งเป็นพื้นฐานของความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ฉบับต่อไป ควรจะเพิ่มกลุ่มเป้าหมายคือ กระทรวงศึกษาธิการ ภาคประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุข และจัดหาวิทยากรกระบวนการที่มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น และเพิ่มวันในการจัดทำกระบวนการกลุ่มให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลให้มากที่สุด

2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการแม่บทเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) แก่หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจ ในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3. ดำเนินการตามกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ทุกด้านอย่างจริงจัง (กลไกการบริหารจัดการ กลไกการประสานงานและประสานความร่วมมือ และกลไกการติดตามประเมินผล) ตลอดจนกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

4. ควรมีการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ระยะต้นแผน กลางแผนและปลายแผน และนำผลจากการประเมินผล

แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมฯ ฉบับที่ 4 มาประกอบการทบทวนและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการแม่บทเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564)

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือจาก ดร.ณัฐวัฒน์ นิปการ ผู้อำนวยการสถาบันฝึกอบรม Excellence Training Institution (ETI) ที่ได้มาเป็นวิทยากรผู้ให้ความรู้ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ขอขอบคุณ คณะที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้สละเวลาในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อคิดเห็นในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สุดท้ายขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ประกอบด้วยผู้บริหารกรมควบคุมโรค ที่ได้สนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ บุคลากรจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมปศุสัตว์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมประชาสัมพันธ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ที่ได้สละเวลาร่วมดำเนินการตามกระบวนการ ขั้นตอนที่ได้วางไว้ รวมทั้งให้ข้อมูลรวบรวมข้อมูลให้ข้อเสนอแนะ และแนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำแผนยุทธศาสตร์ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่. แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม ป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พ.ศ. 2556-2559. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2555.

2. คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย; 2558.
3. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 132, ตอนที่ 15 ก (ลงวันที่ 5 มีนาคม 2558) [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 5 มี.ค. 2558]. แหล่งข้อมูล: http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nla2557/law15-050358-1.pdf
4. พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. 2558. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 132, ตอนที่ 80 ก (ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2558) [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 7 มี.ค. 2559]. แหล่งข้อมูล: <https://is.gd/grGLty>
5. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และอนุบัญญัติ. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124, ตอนที่ 52 ก (ลงวันที่ 7 กันยายน 2550) [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 7 มี.ค. 2559]. แหล่งข้อมูล: http://www.psdgreenoffice.mju.ac.th/goverment/25600508142424_psdgreenoffice/Doc_25600518181321_225592.pdf
6. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 132, ตอนที่ 86 ก (ลงวันที่ 8 กันยายน 2558) [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 7 มี.ค. 2559]. แหล่งข้อมูล: http://law.ddc.moph.go.th/file/prb/prb_gcd2558.pdf
7. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 132, ตอนที่ 14 ก (ลงวันที่ 2 มีนาคม 2558) [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 7 มี.ค. 2559]. แหล่งข้อมูล: <http://www.vet.cmu.ac.th/web/file/Act-3.pdf>
8. พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 109, ตอนที่ 15 (ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2535) [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 7 มี.ค. 2559]. แหล่งข้อมูล: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2535/A/015/1.PDF>
9. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. แผนยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพในประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564 (มติคณะรัฐมนตรี 17 สิงหาคม 2559). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2559.
10. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม; 2558.
11. สำนักนายกรัฐมนตรี. ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (สรุปย่อ). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี; 2559.
12. สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค. กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 (2005). นนทบุรี: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2550.
13. สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค. สุขภาพหนึ่งเดียว (One Health) [อินเทอร์เน็ต]. 2555 [สืบค้นเมื่อ 7 มี.ค. 2559]. แหล่งข้อมูล: http://beid.ddc.moph.go.th/media/media_detail.php?id=26
14. Global Health Security Agenda. Global Health Security Agenda [Internet]. 2016 [cited 2016 Mar 7]. Available from: <https://www.ghsagenda.org/about>
15. World Health Organization. Asia Pacific strategy for emerging diseases and public health emergencies [Internet]. 2016. [cited 2016 Mar 7]. Available from: http://www.wpro.who.int/about/regional_committee/67/documents/wpr_rc67_9_apsed.pdf

16. World Organization for Animal Health (OIE). OIE International Animal Health Code [Internet]. [cited 2016 Mar 25]. Available from: <http://www.oie.int/international-standard-setting/overview/>
17. ปกรณ์ ปรียากร. การวางแผนกลยุทธ์ : แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม; 2542.